

Зовнішнє незалежне оцінювання 2011 року з української мови і літератури
Основна сесія № 1

Номер і зміст завдання	Відповідність завдання програмі ЗНО, підручникам і посібникам, затвердженим Міністерством освіти і науки України
Прочитайте текст і виконайте завдання 1–7 до нього. (1) Навколо аеродрому лежали пшеничні поля, <i>розбавлен..і</i> яскраво-ядучими квітами, над якими тягуче нависали оси. (2) Зранку сонце прогрівало асфальт і сушило траву, що пробивалася крізь <i>бетон..і</i> плити. (3) Біля злітної смуги рвалися на вітрі полотнища прапорів, тяглися дерева, <i>обплетен..і</i> павутиною й <i>запален..і</i> гострим ранковим світлом. (4) Над аеродромом безмежно нависало небо раннього червня, воно розгорталося під вітром, лунко підіймалося, й опадало вниз. (5) Оглушуючи ранок своїм допотопним дуднінням, [...] розвертався над сонним містечком, будячи його з легкого та примарного сну.	
1. Замість пропуску в останньому реченні має бути слово А птах Б літак В дощик Г буревій	Лексика. Лексичне значення слова. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 202–209. Біляєв О.М. та ін. Українська мова: Підруч. для 10–11 кл. – К.: Освіта, 2004. – С. 36.
2. Слово <i>безмежно</i> в четвертому реченні можна замінити фразеологізмом А без продику Б не за горами В не з того кінця Г без кінця-краю	Фразеологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 234–241.
3. З подвоєним <i>nn</i> у тексті треба писати слово А розбавлен..і Б бетон..і В обплетен..і Г запален..і	Орфографія. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 215.

4. Прикметник <i>яскраво-ядучими</i> написано через дефіс, оскільки А це поєднання синонімічних слів Б друга його частина є прикладкою В він означає відтінок кольору Г він утворений від складного іменника	Орфографія. Написання складних слів разом і через дефіс. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2006. – С. 217.
5. Форму однини має в тексті іменник А поля Б оси В смуги Г полотнища	Морфологія. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 129–131.
6. Простим є речення А друге Б третє В четверте Г п'яте	Види речень за будовою (прості й складні). Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. – С. 42.
7. Пунктуаційну помилку допущено в реченні А першому Б другому В третьому Г четвертому	Синтаксис. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. – С. 158–171.
8. На другий склад падає наголос у слові А одинадцять Б черговий В цемент Г кидати Д поки	Орфоепія. Наголос, наголошені й ненаголошені склади Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 140–141.
9. Літеру <i>е</i> треба писати на місці обох пропусків рядка А в..сняне мар..во Б вир..нає сон..чко В в..личезний п..ріг Г заст..бнути к..шеню Д кр..шталеve джер..ло	Орфографія. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 143–146.

10. Помилково вжито слово в рядку А розв'язувати задачу Б уникнути небезпеки В надіслати привітання Г заказати букет квітів Д перекладати сербською	Лексика. Професійна, діалектна, розмовна лексика Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 82–83.
11. Неправильно утворено слово А мебельний Б харчовий В роздрібний Г критичний Д терміновий	Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 95–97.
12. Неправильно утворено форму слова у варіанті А познімали пальта Б у чистім полі В усих учасників Г стежачи за дітьми Д упродовж доби	Морфологія. Особливості відмінювання займенників. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 252–270.
13. Неправильно побудовано речення А Письменник прагнув розповісти про внутрішній світ Івана Дідуха й чому він емігрує. Б Першим розповів європейцям про Єгипет невтомний мандрівник та історик Геродот. В Працюючи з художнім словом, Емма Андіївська виходить за рамки стандарту й буденщини. Г За дорученням Київської археографічної комісії Шевченко робив замальовки пам'яток української історії й архітектури. Д У людства завжди були й будуть питання, на які воно, вочевидь, відповіді не знайде ніколи.	Синтаксис. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. С. 100–116
14. Прочитайте уривок. Людина велична (1) своїх крайнощах: (2) мистецтві, коханні, самопожертві, (3) відданості і (4) егоїзмі. (5)се ж світу найчастіше не вистачає саме золотої середини. Літеру у слід писати на місці всіх цифр, окрім А 1 Б 2 В 3 Г 4 Д 5	Фонетика. Основні випадки чергування у–в. Глазова О. П., Кузнєцов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 168.

15. Правильну відмінкову форму числівника <i>сто вісімдесят сім</i> наведено в рядку А Р. в. ста вісімдесяти семи Б Д. в. сто вісімдесяти семи В З. в. ста вісімдесят сім Г О. в. ста вісімдесятьма сіма Д М. в. (у) сто вісімдесяти семи	Морфологія. Типи відмінювання кількісних числівників. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 232–238.
16. Через дефіс пишуться всі прислівники рядка А віч/на/віч, по/домашньому, будь/де Б по/людськи, як/небудь, в/тричі В колись/то, хтозна/куди як/найбільше Г де/не/де, в/цілому, по/четверте Д на/радість, хоч/не/хоч, далеко/таки	Орфографія. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків). Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 212–216.
17. Правильно утворено форму третьої особи множини від інфінітива А проводити – проводять Б полоти – полять В кричати – кричуть Г хотіти – хотять Д бігти – біжать	Морфологія. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 59–67.
18. Кому перед <i>як</i> треба поставити в реченні А Пам’ятаю ці події як сьогодні. Б Затримався не більше як на годину. В Вивчаємо звук як одиницю мовлення. Г Дощ полив як із відра. Д Роса посипалась як дощ.	Синтаксис. Розділові знаки в різних видах речень. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002. – С. 210–221.
19. Кількість букв і звуків однакова в кожному слові рядка А дзвін, ескадрилья, вишня Б любов, пасьянс, щупальце В київський, пояснення, шістсот Г жульєн, різьбяр, неприязнь Д ячмінь, джерельце, лінощі	Фонетика. Позначення звуків мовлення на письмі. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 134–137.

20. Граматично правильне закінчення речення «<i>Читаючи «Зачаровану Десну» О. Довженка...</i>» А збагачується ваше мовлення Б ви збагачуєте своє мовлення В звертається увага на багатство мови Г вас зацікавлять багато епізодів Д перед нами постає світ дитинства	Морфологія. Дієприслівниковий зворот. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 112–118.
21. У реченні «<i>Викладач дуже зрадив, ... почув самостійні судження студентів</i>» може бути кожен з названих сполучників, окрім А бо Б адже В тобто Г оскільки Д тому що	Морфологія. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – С. 244–245.
22. Прочитайте речення. <i>Сонце зайшло (1) та відблиски неба ще живуть на стрілчастих (2) блискучих ракетах (3) що (4) скільки глянеш (5) височать по всьому степену.</i> Кому треба ставити на місці всіх цифр, окрім А 1 Б 2 В 3 Г 4 Д 5	Синтаксис. Розділові знаки в різних видах речень. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002. – С. 210–221.
23. Помилку в написанні імені по батькові допущено в рядку А Тарасович, Євгенович, Юрійович Б Віталієвич, Ігорович, Степанівна В Андрійович, Миронівна, Васильович Г Анатолійович, Микитович, Савівна Д Григорович, Іллівна, Миколайович	Морфологія. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 178–179.

24. Приєднайте до частини «<i>Хмари вкрили весь небосхил...</i>» запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень. <table> <tr> <td><i>Варіант завершення речення</i></td><td><i>Тип речення</i></td></tr> <tr> <td>1 ... і рясна злива не забарилася.</td><td>А просте з відокремленими членами</td></tr> <tr> <td>2 ... та й зависли над принишклим містом.</td><td>Б просте з однорідними членами</td></tr> <tr> <td>3 ... навіть клаптика світлого не лишилося.</td><td>В складнопідрядне</td></tr> <tr> <td>4 ... дарма що недавно вигривало сонце.</td><td>Г складносурядне</td></tr> <tr> <td></td><td>Д складне безсполучникове</td></tr> </table>	<i>Варіант завершення речення</i>	<i>Тип речення</i>	1 ... і рясна злива не забарилася.	А просте з відокремленими членами	2 ... та й зависли над принишклим містом.	Б просте з однорідними членами	3 ... навіть клаптика світлого не лишилося.	В складнопідрядне	4 ... дарма що недавно вигривало сонце.	Г складносурядне		Д складне безсполучникове	Синтаксис. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2009. – С. 66–70.
<i>Варіант завершення речення</i>	<i>Тип речення</i>												
1 ... і рясна злива не забарилася.	А просте з відокремленими членами												
2 ... та й зависли над принишклим містом.	Б просте з однорідними членами												
3 ... навіть клаптика світлого не лишилося.	В складнопідрядне												
4 ... дарма що недавно вигривало сонце.	Г складносурядне												
	Д складне безсполучникове												
25. Побудуйте речення з відповідними фразеологізмами. <table> <tr> <td><i>Речення</i></td><td><i>Фразеологізм</i></td></tr> <tr> <td>1 Місто наше він знає...</td><td>А як грім з ясного неба.</td></tr> <tr> <td>2 Схожі ми з сестрою...</td><td>Б як свої п'ять пальців.</td></tr> <tr> <td>3 Раптовий приїзд сина був...</td><td>В як білка в колесі.</td></tr> <tr> <td>4 Мама крутилася з ранку до вечора...</td><td>Г як гриби після дощу.</td></tr> <tr> <td></td><td>Д як дві краплі води.</td></tr> </table>	<i>Речення</i>	<i>Фразеологізм</i>	1 Місто наше він знає...	А як грім з ясного неба.	2 Схожі ми з сестрою...	Б як свої п'ять пальців.	3 Раптовий приїзд сина був...	В як білка в колесі.	4 Мама крутилася з ранку до вечора...	Г як гриби після дощу.		Д як дві краплі води.	Фразеологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 234–241.
<i>Речення</i>	<i>Фразеологізм</i>												
1 Місто наше він знає...	А як грім з ясного неба.												
2 Схожі ми з сестрою...	Б як свої п'ять пальців.												
3 Раптовий приїзд сина був...	В як білка в колесі.												
4 Мама крутилася з ранку до вечора...	Г як гриби після дощу.												
	Д як дві краплі води.												
26. З'ясуйте, який вид підрядного відповідає кожному фрагментові складного речення. <table> <tr> <td><i>Фрагмент речення</i></td><td><i>Вид підрядного речення</i></td></tr> <tr> <td>1 Щоб гарно жити, ...</td><td>А означальне</td></tr> <tr> <td>2 Мені здалося, що...</td><td>Б мети</td></tr> <tr> <td>3 ..., могли б запам'ятати.</td><td>В з'ясувальне</td></tr> <tr> <td>4 Я чула пісню, що...</td><td>Г умови</td></tr> <tr> <td></td><td>Д часу</td></tr> </table>	<i>Фрагмент речення</i>	<i>Вид підрядного речення</i>	1 Щоб гарно жити, ...	А означальне	2 Мені здалося, що...	Б мети	3 ..., могли б запам'ятати.	В з'ясувальне	4 Я чула пісню, що...	Г умови		Д часу	Синтаксис. Основні види підрядних речень Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002. – С. 48.
<i>Фрагмент речення</i>	<i>Вид підрядного речення</i>												
1 Щоб гарно жити, ...	А означальне												
2 Мені здалося, що...	Б мети												
3 ..., могли б запам'ятати.	В з'ясувальне												
4 Я чула пісню, що...	Г умови												
	Д часу												

27. З'ясуйте вид наведених простих речень. <table border="0"> <tr> <td><i>Вид речення</i></td> <td><i>Речення</i></td> </tr> <tr> <td>1 називне</td> <td>А Лови летючу мить життя.</td> </tr> <tr> <td>2 означено-особове</td> <td>Б І жити спішити треба...</td> </tr> <tr> <td>3 узагальнено-особове</td> <td>В З усіх утрат найважча втрата часу.</td> </tr> <tr> <td>4 безособове</td> <td>Г Судженого конем не об'їдеш.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Д Людське життя...</td> </tr> </table>	<i>Вид речення</i>	<i>Речення</i>	1 називне	А Лови летючу мить життя.	2 означено-особове	Б І жити спішити треба...	3 узагальнено-особове	В З усіх утрат найважча втрата часу.	4 безособове	Г Судженого конем не об'їдеш.		Д Людське життя...	Синтаксис. Типи односкладних речень. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. – К.: Зодіак-ЕКО, 2008. – С. 131–148.
<i>Вид речення</i>	<i>Речення</i>												
1 називне	А Лови летючу мить життя.												
2 означено-особове	Б І жити спішити треба...												
3 узагальнено-особове	В З усіх утрат найважча втрата часу.												
4 безособове	Г Судженого конем не об'їдеш.												
	Д Людське життя...												
28. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова (цифра в дужках позначає наступне слово). (1)Обабіч левад (2)скрізь видно розкішні садки, які (3)неначе заглядають в долину через (4)верхи верб. А іменник Б прислівник В сполучник Г прийменник Д частка	Морфологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. – К.: Педагогічна преса, 2006. – С. 126–128.												
Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків) і виконайте завдання 29–36. Містика київських потопів (1–3) Чи хтось бачив, щоб над Києвом летів великий білий птах? Ні? Правда, небагато киян упізнали б лебедя. Більшості на небо ніколи й глянути. А я з дитинства пам'ятаю, як схвильовано видивлялися навесні білого лебедя старші сусідки. (4–6) Зараз мало хто в Києві знає, як це стосується можливого потопу. Звісно, прикмети тепер не завжди працюють, зважаючи на екологію та «вдосконалення» природи. Лише Господь достеменно знає, як воно буде кожного разу насправді. (7–16) А бувало по-всякому. Пам'ять поколінь донесла цікаві оповідки про те, як і чому заливало Київ; що віщувало шкоду від стихії та які містичні сили «відповідали» за провіщення чи відвернення лиха. У дитинстві я чула від мешканців київського Подолу все нові версії витівок Видибая – так називали Перуна, якого вкинули в Дніпро, коли хрестили киян. Що характерно, кияни зробили з нього не мстивого грізного діда, а віщуна, який міг допомогти. Скільки хлопчаків щоліта пірнало в районі Видубицького монастиря, скільки дітлахів нищпорило «печерами» в горі поруч, сподіваючись знайти золоті та срібні Перунові стріли! Навіть розповідали, що десь на горі жила ворожка, яка мала одну стрілу й використовувала її у своєму													

ремеслі. Однак усе ж не Видибай став провісником потопів.

(17–24) Героїнею відповідних віщувань була Либідь, сестра засновників Києва. Саме вона, перевтілена в білого птаха, попереджала про небезпеку від води. За старокиївськими переказами, Либідь, явившись як птах, що голосить, могла попередити праведну душу навіть тоді, коли хтось замірявся закладати будинок на підземних плавунах. А таких територій над річкою Либідь і в інших київських закутках було чимало. Бідних киян – мешканців Либідських мочар – описав Іван Нечуй-Левицький у «Київських прохачах»: раніше на тамтешніх непевних ґрунтах тільки бідняки та прохачі й селилися.

(25–28) Однак найбільше з тривогою та надією виглядали Либідь навесні, очікуючи водопілля. Деякі киянки навіть намагалися задобрити її, залишаючи гостинці в дуплах столітніх верб над водою. Душа княжни могла попередити і про біду, і про життєдайну воду.

(29–34) А починалося все так: за переказом, сестра засновників Києва Либідь була жрицею богині водної стихії Дани. Письменниця Наталена Королева у своїх «Легендах старокиївських» згадує про це, однак наділяє долю князівни напруженим, фатальним драматизмом. Старі ж кияни були переконані, що жила князівна Либідь довго та щасливо, сповна виконала свою місію жриці, а по смерті залишилася берегинею-заступницею киян.

(35–47) Цікаво, що певний час заступатися доводилося через дрібниці: хтось джерельце необачно замутив чи на річці насмітив. Але на початку смутних часів князівських незгод один із нащадків Ярославичів піддався на вмовляння купців трохи поглибити й розширити річку Почайну, щоб зручніше було підпливати важким суднам, переповненим крамом. Подейкується в переказі, що зробив він то за «мзду купецьку велику», бо хотів поставити собі новий терем. Пролетіла начебто тоді Либідь із жалібно-гнівним криком, і хазяйновиті кияни занепокоїлися, стали грудьми проти купців-зачинщиків і князя. І що ж: робіт з «удосконалення» Почайни не докінчили – відмовилися від «грішного діла». Судна тих купців потрощила буря на Дніпрі, яка невідомо звідки взялася серед погожого дня, а наступної весни сталося лихо на воді з кимось із князевих родичів. Сам же він залишився на весь вік зганьбленим і безталанним, бо обурені кияни прийшли з вилами під новий терем, що не пішов йому на користь...

(48–53) «Екологічний урок» був засвоєний і замолений, тривалий час кияни не потерпали від води. Були навали й пожежі, але нікому й на думку не спадало змагатися з природою, самовпевнено її гнuzдати. Аж поки, крім варварського «зняття скальпу» із Замкової гори за наказом Петра I, щоб знищити саму згадку про княжу столицю,

крім абсурдної, з огляду на особливості рельєфу, перебудови київських укріплень, – було задумано і масштабний, як на XVIII століття, проект «підкорення річки».

(54–62) Коли 1712 року задля зручнішого проходження барок почали перекопувати Почайнинську косу, що захищала Поділ від великої води, старі кияни – від князівських нащадків до майстрових подолян – обурилися, протестували й чекали клекоту Либеді. Але яке було діло до старосвітських «малоруських пліток» і «забобонних протестів» тодішній київській колоніальній адміністрації! Можливо, також «купці» переконали... Що сталося потім – відомо: перерізану косу Дніпро згодом розмив, від Почайни залишилося кілька озер, і відтоді Поділ стало періодично заливати з чималими збитками, смертельними хворобами від розмитих старих комунікацій, куди потрапляли води з-під цвинтарів, і розмоканням від цієї «мертвої» води осель.

(63–67) Як казали старі кияни, то кара й за наші гріхи, що не вберегли угіддя Либеді та свій предківський спадок від сваволі. Такі розмови я чула перед потопом 1970 року, коли залило значну частину Подолу, а вода в підвалах стояла подекуди років два. Бачити Либідь над Києвом не доводилося, однак сусідські родини про це розповідали.

(68–75) Останній (1979 року) потоп у Києві я зустріла вже школяркою. Із групою художньої школи виїздила в Гідропарк на етюди і якось побачила великого птаха на малюнку іншої дівчинки – киянки в першому поколінні, котра не знала про віщунку Либідь. На запитання, що це за птах, колежанка відповіла, що бачила лебедя в небі, тож і відтворила сумлінно на папері. Наступним запитанням стало, чи птах кричав, на що була заперечна відповідь. Розповідь викладачки про птаха й можливе витлумачення його появи було сприйнято як гарну казку, однак незабаром пів-Гідропарку залило.

(76–82) За старокиївським переказом, Либідь, яка мовчки пролітає над якоюсь київською місциною, — це вістка про півбіді, на відміну від гіршої ситуації, коли птах голосить. Якщо ж з'являється білим птахом у веселці – це провісник лагідної весни, коли вода до людей добра. Тоді кияни поспішали, поки веселка не погасне, набрати водиці з живого джерела: вона, осінена крилом Либеді, вважалася помічною багато в чому: проти хвороб; для дівчат, які нею вмивалися «на красу»; для «відливання» лиха від хати.

(83–84) Дай, Боже, бачити тільки добрі знаки над нашими домівками, але для цього треба і не робити лиха самим, і не допускати його від інших.

За Ольгою Недавною, газета «Дзеркало тижня», 897 слів

29. Фразеологізмом у тексті є вислів А на небо ніколи глянути (рядок 2) Б Перунові стріли (рядок 14) В стати грудьми (рядок 41) Г великий птах (рядок 69)	Фразеологія. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 234–241.
30. Назвою річки є в тексті слово А Либідь Б Видибай В Дана Г Перун	Розвиток мовлення. Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 45.
31. Синонімами до слова <i>гнуздати</i> (рядок 50) є всі слова, окрім А приборкувати Б затамовувати В упокорювати Г угамовувати	Лексика. Синоніми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 214.
32. Трагічною була доля князівни Либеді за версією А Ольги Недавньої Б Івана-Нечуя-Левицького В Наталени Королевої Г старокиївських переказів	Розвиток мовлення. Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 45.
33. Засобом міжфразового зв'язку четвертого та п'ятого речень тексту (рядок 2) є А сполучник Б займенник В синоніми Г лексичний повтор	Розвиток мовлення. Мовні засоби зв'язку речень у тексті. Біляєв О. М., Симоненкова Л. М., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т. Українська мова: Підруч. для 10–11 кл. – К.: Освіта, 2004. – С. 188.
34. У тексті немає мікротеми А заснування Києва Б болотисті місцини в Києві В зникнення річки Почайни Г добрі віщування Либеді	Розвиток мовлення. Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. С. 45.

35. Стиль тексту – А науковий Б розмовний В конфесійний Г публіцистичний	Стилістика. Стилї мовлення Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 53.
36. Жанр тексту – А легенда Б оповідання В новела Г стаття	Стилістика. Стилї мовлення Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. – К.: Педагогічна преса, 2005. – С. 53.
37. Рядки «Ой щоб слава не пропала / Поміж козаками» є в А соціально-побутовій пісні Б історичній пісні В календарно-обрядовій пісні Г народній баладі Д думі	Відповідність програмі ЗНО: Усна народна творчість. Відповідність підручникам і посібникам: Українська література: Хрестоматія для 10 кл. / Упоряд.: Т. О. Харахоріна, Т. В. Ткачук. – Донецьк: ВКФ «БАО», 1998. – С. 6
38. Затемнення сонця спостерігають персонажі твору А «Слово про похід Ігорів» Б “Чорна рада” В “Мойсей” Г “Україна в огні” Д “Жовтий князь”	Відповідність програмі ЗНО: Давня українська література Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Освіта, 2000. - С.35
39. «Його мандрівне життя є предметом оповідань і легенд», - сказав Микола Костомаров про А Пантелеймона Куліша Б Івана Вишенського В Тараса Шевченка Г Григорія Сковороду Д Івана Франка	Відповідність програмі ЗНО: Давня українська література Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. - С.62

40. «Сама заробляє собі на прожиття; вірно чекає хлопця, якого кохає; має природний розум, кмітливість; готова до самопожертви заради матері» – це характеристика А Лесі («Чорна рада») Б Мелашки («Кайдашева сім'я») В Килини («Лісова пісня») Г Галі («Хіба ревуть воли, як ясла повні?») Д Наталки («Наталка Полтавка»)	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Освіта, 2000. - С.119
41. «Нехай же знають і наших! Бо є такі люди, що говорять та й пишуть, буцімто з наших ніхто не втне, щоб було і звичайне, і ніжне, і розумне», - пише автор у передмові до свого твору А “Маруся” Б “Інститутка” В “Кайдашева сім'я» Г “Людина” Д “Тіні забутих предків”	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. - С.138
42. Слова “Воли в ярмі, та й ті ревуть, а то щоб душа християнська всяку догану, всяку кривду терпіла і не озвалась!” належать А Василеві (“Маруся”) Б Прокопові (“Інститутка”) В Лаврінові Кайдашу (“Кайдашева сім'я”) Г Соні Пузир (“Хазяїн”) Д Іванові Дідуху («Камінний хрест»)	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Джерела пружно б'ють: Хрестоматія з української літератури для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. - С.418
43. “Польовою царівною” названо А Лесю Череванівну (“Чорна рада”) Б Мотрю Довбиш (“Кайдашева сім'я”) В Галю Гудзь (“Хіба ревуть воли, як ясла повні?”) Г Олену Ляуфлер (“Людина”) Д Марічку Гутенюк (“Тіні забутих предків”)	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П., Погребенник В. Українська література: Хрестоматія для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Ковчег. - С.65

44. Актором української професійної театральної трупи Михайла Старицького був А Іван Котляревський Б Іван Нечуй-Левицький В Тарас Шевченко Г Іван Карпенко-Карий Д Григорій Квітка-Основ'яненко	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С. 101
45. «Основною темою я зробив смерть пророка, непризнаного своїм народом», – так автор визначив тему свого твору А «Ісаія. Глава 35» Б «Мойсей» В «Чорна рада» Г «Хазяїн» Д «Камінний хрест»	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С. 139
46. Ідея служіння митця народові є провідною у творі А “Бджола та Шершень” Б “Сон” (“У всякого своя доля...”) В “Людина” Г “Intermezzo” Д “Чорна рада”	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С. 248-249
47. Красу весняної ночі відтворено у вірші А “Так ніхто не кохав...” Б “Ви знаєте, як липа шелестить...” В “Балада про соняшник” Г “Лебеді материнства” Д “Пісня про рушник”	Відповідність програмі ЗНО: Література XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П., Погребенник В. Українська література: Хрестоматія для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Ковчег. - С.631
48. “Всім серцем любіть Україну свою», - закликав читачів А Павло Тичина Б Володимир Сосюра В Андрій Малишко Г Дмитро Павличко Д Євген Маланюк	Відповідність програмі ЗНО: Література XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Школяр, 2005. – С.461

49. У творі “Я (Романтика)” центральною є тема А захисту Батьківщини Б національного відродження В любові до матері Г трагічного кохання Д роздвоєності особистості	Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.72
50. Пісня “Ой, піду я до роду гуляти” є композиційним обрамленням твору А “Кайдашева сім’я” Б “Україна в огні” В “Марія” Г “Камінний хрест» Д «Три зозулі з поклоном»	Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.248 Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.ІІ. – К.: Освіта, 2006. – С.15.
51. «За тобою завше будуть мандрувати / Очі материнські і білява хата», - каже синові героїня твору А Павла Тичини Б Володимира Сосюри В Олександра Довженка Г Євгена Маланюка Д Василя Симоненка	Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.ІІ. – К.: Освіта, 2006. – С.253
52. «Переплелись, як мамине шиття, / Мої сумні і радісні дороги», – каже ліричний герой твору А Ліни Костенко Б Василя Симоненка В Андрія Малишка Г Дмитра Павличка Д Володимира Сосюри	Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття – Д.Павличко – «Два кольори» Література ХХ століття (предметні вміння та навички – «антитеза») Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.ІІ. – К.: Освіта, 2006. – С.207

53. «Палахкотливий стовп... прибрав обрис, подібний до чаші, що сховали її селяни в чорнозем і нікому не відкрили її таємниці... Здається над ними, з нетлінною непоборимою силою, сходить вона: навіки принести порятунку», - такий символ з'являється у фіналі твору А «Чорна рада» Б «Жовтий князь» В «Тигролови» Г «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Д «Марія»	Відповідність програмі ЗНО: Твори українських письменників-емігрантів Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.П. – К.: Освіта, 2006. – С.159
54. До письменників-«шістдесятників» належать А Олександр Довженко, Андрій Малишко Б Василь Барка, Іван Багряний В Дмитро Павличко, Василь Симоненко Г Юрій Яновський, Микола Куліш Д Максим Рильський, Павло Тичина	Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.293-294
55. В уривку «Під Берестечком бився ти сміливо. Під Зборовом також і над Пилявою своє ім'я ти не покрит неславою. І тільки у домашньому бою сміливість раптом втратив ти свою» схарактеризовано А Івана Іскру Б Леська Черкеса В Богдана Хмельницького Г Гордія Чурая Д Грицька Бобренка	Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.П. – К.: Освіта, 2006. – С.245

56. «Алхіміком мудрих слів» Максима Рильського названо у творі А «На колимському морозі калина» Б «Балада про соняшник» В «Сучасники» Г «Шевченко» Д «Ти знаєш, що ти – людина»	Відповідність програмі ЗНО: Твори українських письменників-емігрантів Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С. 194										
57. Установіть відповідність між назвами творів і цитатами з них. <table border="0"> <tr> <td>1 “Сон” (“У всякого своя доля”)</td><td>А “Од молдованина до фінна На всіх языках все мовчить, Бо благоденствує!”</td></tr> <tr> <td>2 “Кавказ”</td><td>Б “А братія мовчить собі, Витріщивши очі!”</td></tr> <tr> <td>3 “До Основ’яненка”</td><td>В «Учітесь, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...”</td></tr> <tr> <td>4 “І мертвим, і живим...”</td><td>Г “Наша дума, наша пісня Не вмере, не загине!”</td></tr> <tr> <td></td><td>Д “Оживуть степи, озера, І не верстовії, А вольнії, широкії Скрізь шляхи святії Простеляться...”</td></tr> </table>	1 “Сон” (“У всякого своя доля”)	А “Од молдованина до фінна На всіх языках все мовчить, Бо благоденствує!”	2 “Кавказ”	Б “А братія мовчить собі, Витріщивши очі!”	3 “До Основ’яненка”	В «Учітесь, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...”	4 “І мертвим, і живим...”	Г “Наша дума, наша пісня Не вмере, не загине!”		Д “Оживуть степи, озера, І не верстовії, А вольнії, широкії Скрізь шляхи святії Простеляться...”	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Степанишин Б. Джерела пружно б’ють: Хрестоматія з української літератури для 9 кл. – К.: Арт-Освіта, 2004. – С.249-309
1 “Сон” (“У всякого своя доля”)	А “Од молдованина до фінна На всіх языках все мовчить, Бо благоденствує!”										
2 “Кавказ”	Б “А братія мовчить собі, Витріщивши очі!”										
3 “До Основ’яненка”	В «Учітесь, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...”										
4 “І мертвим, і живим...”	Г “Наша дума, наша пісня Не вмере, не загине!”										
	Д “Оживуть степи, озера, І не верстовії, А вольнії, широкії Скрізь шляхи святії Простеляться...”										

58. Установіть відповідність між персонажем і його характеристикою. <table border="0"> <tr> <td>1 Той, що греблі рве</td> <td>А “Він древній, сивий дід, довге волосся і довга біла борода всуміш із баговинням звисають аж по пояс. Шати на ньому – барви мулу, на голові корона із скойок”</td> </tr> <tr> <td>2 Водяник</td> <td>Б “Молодий, дуже білявий, синьоокий, з буйними і разом плавкими рухами; одяг на ньому міниться барвами, від каламутно-жовтої до ясно-блакитної, і поблискує гострими злотистими іскрами”</td> </tr> <tr> <td>3 Лісовик</td> <td>В “Гарний хлопець у червоній одязі, з червонястим, буйно розвіяним, як вітер, волоссям, з чорними бровами, з блискучими очима”</td> </tr> <tr> <td>4 Перелесник</td> <td>Г “Малий бородатий дідок, меткий рухами, поважний обличчям; у брунатному вбранні барви кори, у волохатій шапці з куниці” Д “Старий чоловік, поважний і дуже добрий з виду; по-поліському довге волосся білими хвилями спускається на плечі з-під сивої повстяної шапки-рогатки”</td> </tr> </table>	1 Той, що греблі рве	А “Він древній, сивий дід, довге волосся і довга біла борода всуміш із баговинням звисають аж по пояс. Шати на ньому – барви мулу, на голові корона із скойок”	2 Водяник	Б “Молодий, дуже білявий, синьоокий, з буйними і разом плавкими рухами; одяг на ньому міниться барвами, від каламутно-жовтої до ясно-блакитної, і поблискує гострими злотистими іскрами”	3 Лісовик	В “Гарний хлопець у червоній одязі, з червонястим, буйно розвіяним, як вітер, волоссям, з чорними бровами, з блискучими очима”	4 Перелесник	Г “Малий бородатий дідок, меткий рухами, поважний обличчям; у брунатному вбранні барви кори, у волохатій шапці з куниці” Д “Старий чоловік, поважний і дуже добрий з виду; по-поліському довге волосся білими хвилями спускається на плечі з-під сивої повстяної шапки-рогатки”	Відповідність програмі ЗНО: Література кінця XVIII-початку XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Леся Українка. Лісова пісня (будь-яке видання). Хропко П., Погребенник В. Українська література: Хрестоматія для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Ковчег. – С.446-465
1 Той, що греблі рве	А “Він древній, сивий дід, довге волосся і довга біла борода всуміш із баговинням звисають аж по пояс. Шати на ньому – барви мулу, на голові корона із скойок”								
2 Водяник	Б “Молодий, дуже білявий, синьоокий, з буйними і разом плавкими рухами; одяг на ньому міниться барвами, від каламутно-жовтої до ясно-блакитної, і поблискує гострими злотистими іскрами”								
3 Лісовик	В “Гарний хлопець у червоній одязі, з червонястим, буйно розвіяним, як вітер, волоссям, з чорними бровами, з блискучими очима”								
4 Перелесник	Г “Малий бородатий дідок, меткий рухами, поважний обличчям; у брунатному вбранні барви кори, у волохатій шапці з куниці” Д “Старий чоловік, поважний і дуже добрий з виду; по-поліському довге волосся білими хвилями спускається на плечі з-під сивої повстяної шапки-рогатки”								
59. Установіть відповідність між військовим загоном і його очільником. <table border="0"> <tr> <td>1 “Загоном Добровольчої армії генерала Антона Денікіна командував”</td> <td>А Половець Андрій</td> </tr> <tr> <td>2 “Купу кінного козацтва головного отамана Симона Петлюри вів”</td> <td>Б Половець Оверко</td> </tr> <tr> <td>3 “З-за ліска вискочили вершники з чорним прапором, розгорнулися, пропустивши наперед тачанки, “до зброї! по конях! кулемети! махновці!” Їх вів</td> <td>В Половець Панас</td> </tr> <tr> <td>4 “І тоді за дощем з’явилося марево: розгорнувся здалеку червоний прапор кінного загону інтернаціонального полку”, яким вів командував</td> <td>Г Половець Іван Д Половець Сашко</td> </tr> </table>	1 “Загоном Добровольчої армії генерала Антона Денікіна командував”	А Половець Андрій	2 “Купу кінного козацтва головного отамана Симона Петлюри вів”	Б Половець Оверко	3 “З-за ліска вискочили вершники з чорним прапором, розгорнулися, пропустивши наперед тачанки, “до зброї! по конях! кулемети! махновці!” Їх вів	В Половець Панас	4 “І тоді за дощем з’явилося марево: розгорнувся здалеку червоний прапор кінного загону інтернаціонального полку”, яким вів командував	Г Половець Іван Д Половець Сашко	Відповідність програмі ЗНО: Література XX століття Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Гуляк А. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Ч.I. – К.: Освіта, 2006. – С. 264
1 “Загоном Добровольчої армії генерала Антона Денікіна командував”	А Половець Андрій								
2 “Купу кінного козацтва головного отамана Симона Петлюри вів”	Б Половець Оверко								
3 “З-за ліска вискочили вершники з чорним прапором, розгорнулися, пропустивши наперед тачанки, “до зброї! по конях! кулемети! махновці!” Їх вів	В Половець Панас								
4 “І тоді за дощем з’явилося марево: розгорнувся здалеку червоний прапор кінного загону інтернаціонального полку”, яким вів командував	Г Половець Іван Д Половець Сашко								

60. Установіть відповідність між письменником і цитатою з його твору.		Відповідність програмі ЗНО: Література ХХ століття
1 Микола Хвильовий	А «Життя моє не дуже добре, трудне і невеселе. Проте до всього привикають люде, привик і я терпіти помаленьку... пишу одну повість про діда, батька, матір і про все, одне слово, сосницьке життя, ще коли я був маленьким..."	Відповідність підручникам і посібникам: Семенюк Г., Ткачук М., Ковальчук О. Українська література: Підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – С.63-152
2 Олександр Довженко	Б “Арешт Ялового – це розстріл цілої Генерації... За що? За те, що ми були найщирішими комуністами? Нічого не розумію. За Генерацію Ялового відповідаю перш за все я..."	
3 Остап Вишня	В “Вибравши для комедії “Мина Мазайло” тему – міщанство й українізація, я, в першу чергу, звернув увагу на криштально витриману ідеологічну установку п’єси, зважував кожну дію, вивіряв кожне слово”	
4. Микола Куліш	Г “Були на полюванні. Не вбили і не застрелили нічого. Для мене це – типове явище. Коли я приходжу, як завжди, додому “попом”, без нічого, – всі спокійні” Д “Я боровся за демократію – це оцінили як спробу звести наклеп на радянський лад; моя любов до рідного народу, занепокоєння кризовим станом української культури кваліфікувалися як націоналізм; моє неприйняття практики, на ґрунті якої вирости сталинізм, беріївщина визнали як особливо злісний наклеп”	

Зовнішнє незалежне оцінювання 2011 року
Основна сесія № 1
Відповіді на завдання тесту з української мови і літератури

Умова завдання та правильна відповідь
Прочитайте текст і виконайте завдання 1–7. (1) Навколо аеродрому лежали пшеничні поля, <i>розбавлен..і</i> яскраво-ядучими квітами, над якими тягуче нависали оси. (2) Зранку сонце прогрівало асфальт і сушило траву, що пробивалася крізь <i>бетон..і</i> плити. (3) Біля злітної смуги рвалися на вітрі полотнища прапорів, тяглися дерева, <i>обплетен..і</i> павутиною й <i>запален..і</i> гострим ранковим світлом. (4) Над аеродромом безмежно нависало небо раннього червня, воно розгорталося під вітром, лунко підіймалося, й опадало вниз. (5) Оглушуючи ранок своїм допотопним дуднінням, [...] розвертався над сонним містечком, будячи його з легкого та примарного сну.
1. Замість пропуску в останньому реченні має бути слово літак
2. Слово <i>безмежно</i> в четвертому реченні можна замінити фразеологізмом без кінця-краю
3. З подвоєним <i>nn</i> у тексті треба писати слово бетон..і
4. Прикметник <i>яскраво-ядучими</i> написано через дефіс, оскільки він означає відтінок кольору
5. Форму однини має в тексті іменник смуги
6. Простим є речення п'яте
7. Пунктуаційну помилку допущено в реченні четвертому
8. На другий склад падає наголос у слові цемент

9. Літеру <i>е</i> треба писати на місці обох пропусків рядка в..сняне мар..во
10. Помилково вжито слово в рядку заказати букет квітів
11. Неправильно утворено слово А мебельний
12. Неправильно утворено форму слова у варіанті усих учасників
13. Неправильно побудовано речення Письменник прагнув розповісти про внутрішній світ Івана Дідуха й чому він емігрує.
14. Прочитайте уривок. <i>Людина велична (1) своїх крайнощах: (2) мистецтві, коханні, самопожертві, (3) відданості і (4) егоїзмі. (5)се ж світу найчастіше не вистачає саме золотої середини.</i> Літеру у слід писати на місці всіх цифр, окрім 4
15. Правильну відмінкову форму числівника <i>сто вісімдесят сім</i> наведено в рядку Р. в. ста вісімдесяти семи
16. Через дефіс пишуться всі прислівники рядка віч/на/віч, по/домашньому, будь/де
17. Правильно утворено форму третьої особи множини від інфінітива бігти – біжать
18. Кому перед <i>як</i> треба поставити в реченні Роса посипалась як дощ.
19. Кількість букв і звуків однакова в кожному слові рядка любов, пасьянс, щупальце

20. Граматично правильне закінчення речення « <i>Читаючи «Зачаровану Десну» О. Довженка...</i> » ви збагачуєте своє мовлення	
21. У реченні « <i>Викладач дуже зрадив, ... почув самотійні судження студентів</i> » може бути кожен з названих сполучників, окрім тобто	
22. Прочитайте речення. <i>Сонце зайшло (1) та відблиски неба ще живуть на стрілчастих (2) блискучих ракетах (3) що (4) скільки глянеш (5) височать по всьому стегу.</i> Кому треба ставити на місці всіх цифр, окрім 2	
23. Помилку в написанні імені по батькові допущено в рядку Віталієвич, Ігорович, Степанівна	
24. Приєднайте до частини « <i>Хмари вкрили весь небосхил...</i> » запропоновані варіанти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень.	
<i>Варіант завершення речення</i> ... і рясна злива не забарила. ... та й зависли над принишклим містом. ... навіть клаптика світлого не лишилося. ... дарма що недавно вигрівало сонце.	<i>Тип речення</i> складносурядне просте з однорідними членами складне безсполучникове складнопірядне
25. Побудуйте речення з відповідними фразеологізмами.	
<i>Речення</i> Місто наше він знає... Схожі ми з сестрою... Раптовий приїзд сина був... Мама крутилася з ранку до вечора...	<i>Фразеологізм</i> як свої п'ять пальців. як дві краплі води. як гір з ясного неба. як білка в колесі.

26. З'ясуйте, який вид підрядного відповідає кожному фрагментові складного речення. <i>Фрагмент речення</i> Щоб гарно жити, ... Мені здалося, що... ..., могли б запам'ятати. Я чула пісню, що...	<i>Вид підрядного речення</i> мети з'ясувальне умови означальне
27. З'ясуйте вид наведених простих речень. <i>Вид речення</i> називне означено-особове узагальнено-особове безособове	<i>Речення</i> Людське життя... Лови летючу мить життя. Судженого конем не об'їдеш. І жити спішити треба...
28. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова (цифра в дужках позначає наступне слово). (1)Обабіч левад (2)скрізь видно розкішні садки, які (3)неначе заглядають в долину через (4)верхи верб. 1 прийменник 2 прислівник 3 частка 4 іменник	
Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків) і виконайте завдання 29–36. Містика київських потопів (1–3) Чи хтось бачив, щоб над Києвом летів великий білий птах? Ні? Правда, небагато киян упізнали б лебедя. Більшості на небо ніколи й глянути. А я з дитинства пам'ятаю, як схвильовано видивлялися навесні білого лебедя старші сусідки. (4–6) Зараз мало хто в Києві знає, як це стосується можливого потопу. Звісно, прикмети тепер не завжди працюють, зважаючи на екологію та «вдосконалення» природи. Лише Господь достеменно знає, як воно буде кожного разу насправді. (7–16) А бувало по-всякому. Пам'ять поколінь донесла цікаві оповідки про те, як і чому заливало Київ; що віщувало шкоду від стихії та які містичні сили «відповідали» за провіщення чи відвернення лиха. У дитинстві я чула від мешканців київського Подолу все нові версії витівок Видибая – так називали Перуна, якого вкинули в Дніпро, коли хрестили киян. Що характерно, кияни зробили з нього не мстивого грізного діда, а віщуна, який міг допомогти. Скільки хлопчаків щоліта пірнало в	

районі Видубицького монастиря, скільки дітлахів нищпорило «печерами» в горі поруч, сподіваючись знайти золоті та срібні Перунові стріли! Навіть розповідали, що десь на горі жила ворожка, яка мала одну стрілу й використовувала її у своєму ремеслі. Однак усе ж не Видибай став провісником потопів.

(17–24) Героїнею відповідних віщувань була Либідь, сестра засновників Києва. Саме вона, перевтілена в білого птаха, попереджала про небезпеку від води. За старокиївськими переказами, Либідь, явившись як птах, що голосить, могла попередити праведну душу навіть тоді, коли хтось замірявся закладати будинок на підземних плавунках. А таких територій над річкою Либідь і в інших київських закутках було чимало. Бідних киян – мешканців Либідських мочар – описав Іван Нечуй-Левицький у «Київських прохачах»: раніше на тамтешніх непевних ґрунтах тільки бідняки та прохачі й селилися.

(25–28) Однак найбільше з тривогою та надією виглядали Либідь навесні, очікуючи водопілля. Деякі киянки навіть намагалися задобрити її, залишаючи гостинці в дуплах столітніх верб над водою. Душа княжни могла попередити і про біду, і про життєдайну воду.

(29–34) А починалося все так: за переказом, сестра засновників Києва Либідь була жрицею богині водної стихії Дани. Письменниця Наталена Королева у своїх «Легендах старокиївських» згадує про це, однак наділяє долю князівни напруженим, фатальним драматизмом. Старі ж кияни були переконані, що жила князівна Либідь довго та щасливо, сповна виконала свою місію жриці, а по смерті залишилася берегинею-заступницею киян.

(35–47) Цікаво, що певний час заступатися доводилося через дрібниці: хтось джерельце необачно замутив чи на річці насмітив. Але на початку смутних часів князівських незгод один із нащадків Ярославичів піддався на вмовляння купців трохи поглибити й розширити річку Почайну, щоб зручніше було підпливати важким суднам, переповненим крамом. Подейкується в переказі, що зробив він то за «мзду купецьку велику», бо хотів поставити собі новий терем. Пролетіла начебто тоді Либідь із жалібно-гнівним криком, і хазяйновиті кияни занепокоїлися, стали грудьми проти купців-зачинщиків і князя. І що ж: робіт з «удосконалення» Почайни не докінчили – відмовилися від «грішного діла». Судна тих купців потрощила буря на Дніпрі, яка невідомо звідки взялася серед погожого дня, а наступної весни сталося лихо на воді з кимось із князевих родичів. Сам же він залишився на весь вік згнєбленим і безталанним, бо обурені кияни прийшли з вилами під новий терем, що не пішов йому на користь...

(48–53) «Екологічний урок» був засвоєний і замолений, тривалий час кияни не потерпали від води. Були навали й пожежі, але нікому й на думку не спадало змагатися

з природою, самовпевнено її гнуздати. Аж поки, крім варварського «зняття скальпу» із Замкової гори за наказом Петра I, щоб знищити саму згадку про княжу столицю, крім абсурдної, з огляду на особливості рельєфу, перебудови київських укріплень, – було задумано і масштабний, як на XVIII століття, проект «підкорення річки».

(54–62) Коли 1712 року задля зручнішого проходження барок почали перекопувати Почайнинську косу, що захищала Поділ від великої води, старі кияни – від князівських нащадків до майстрових подолян – обурилися, протестували й чекали клекоту Либеді. Але яке було діло до старосвітських «малоруських пліток» і «забобонних протестів» тодішній київській колоніальній адміністрації! Можливо, також «купці» переконали... Що сталося потім – відомо: перерізану косу Дніпро згодом розмив, від Почайни залишилося кілька озер, і відтоді Поділ стало періодично заливати з чималими збитками, смертельними хворобами від розмитих старих комунікацій, куди потрапляли води з-під цвинтарів, і розмоканням від цієї «мертвої» води осель.

(63–67) Як казали старі кияни, то кара й за наші гріхи, що не вберегли угіддя Либеді та свій предківський спадок від сваволі. Такі розмови я чула перед потопом 1970 року, коли залило значну частину Подолу, а вода в підвалах стояла подекуди років два. Бачити Либідь над Києвом не доводилося, однак сусідські родини про це розповідали.

(68–75) Останній (1979 року) потоп у Києві я зустріла вже школяркою. Із групою художньої школи виїздила в Гідропарк на етюди і якось побачила великого птаха на малюнку іншої дівчинки – киянки в першому поколінні, котра не знала про віщунку Либідь. На запитання, що це за птах, колежанка відповіла, що бачила лебедя в небі, тож і відтворила сумлінно на папері. Наступним запитанням стало, чи птах кричав, на що була заперечна відповідь. Розповідь викладачки про птаха й можливе витлумачення його появи було сприйнято як гарну казку, однак незабаром пів-Гідропарку залило.

(76–82) За старокиївським переказом, Либідь, яка мовчки пролітає над якоюсь київською місциною, — це вістка про півбди, на відміну від гіршої ситуації, коли птах голосить. Якщо ж з'являється білим птахом у веселці – це провісник лагідної весни, коли вода до людей добра. Тоді кияни поспішали, поки веселка не погасне, набрати водиці з живого джерела: вона, осінена крилом Либеді, вважалася помічною багато в чому: проти хвороб; для дівчат, які нею вмивалися «на красу»; для «відливання» лиха від хати.

(83–84) Дай, Боже, бачити тільки добрі знаки над нашими домівками, але для цього треба і не робити лиха самим, і не допускати його від інших.

За Ольгою Недавньою, газета «Дзеркало тижня», 897 слів

29. Фразеологізмом у тексті є вислів стати грудьми (рядок 41)
30. Назвою річки є в тексті слово Либідь
31. Синонімами до слова <i>гнуздати</i> (рядок 50) є всі слова, окрім затамовувати
32. Трагічною була доля князівни Либеді за версією Наталени Королевої
33. Засобом міжфразового зв'язку четвертого та п'ятого речень тексту (рядок 2) є сполучник
34. У тексті немає мікротеми заснування Кисва
35. Стиль тексту – публіцистичний
36. Жанр тексту – стаття
37. Рядки «Ой щоб слава не пропала / Поміж козаками» є в історичній пісні
38. Затемнення сонця спостерігають персонажі твору «Слово про похід Ігорів»
39. «Його мандрівне життя є предметом оповідань і легенд», - сказав Микола Костомаров про Григорія Сковороду
40. «Сама заробляє собі на прожиття; вірно чекає хлопця, якого кохає; має природний розум, кмітливість; готова до самопожертви заради матері» – це характеристика Наталки («Наталка Полтавка»)

41. «Нехай же знають і наших! Бо є такі люди, що говорять та й пишуть, буцімто з наших ніхто не втне, щоб було і звичайне, і ніжне, і розумне», - пише автор у передмові до свого твору «Маруся»
42. Слова «Воли в ярмі, та й ті ревуть, а то щоб душа християнська всяку догану, всяку кривду терпіла і не озвалась!» належать Прокопові («Інститутка»)
43. “Польовою царівною” названо Галю Гудзь («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)
44. Актором української професійної театральної трупи Михайла Старицького був Іван Карпенко-Карий
45. «Основною темою я зробив смерть пророка, непризнаного своїм народом», – так автор визначив тему свого твору «Мойсей»
46. Ідея служіння митця народів є провідною у творі “Intermezzo”
47. Красу весняної ночі відтворено у вірші «Ви знаєте, як липа шелестить...»
48. «Всім серцем любіть Україну свою», - закликав читачів Володимир Сосюра
49. У творі “Я (Романтика)” центральною є тема роздвоєності особистості
50. Пісня “Ой, піду я до роду гуляти” є композиційним обрамленням твору “Україна в огні”
51. «За тобою завше будуть мандрувати / Очі материнські і білява хата», - каже синові героїня твору Василя Симоненка
52. «Переплелись, як мамине шиття, / Мої сумні і радісні дороги», – каже ліричний герой твору Дмитра Павличка

53. «Палахкотливий стовп... прибрав обрис, подібний до чаші, що сховали її селяни в чорнозем і нікому не відкрили її таємниці... Здається над ними, з нетлінною непоборимою силою, сходить вона: навіки принести порятунок», - такий символ з’являється у фіналі твору «Жовтий князь»	
54. В уривку «Під Берестечком бився ти сміливо. Під Зборовом також і над Пилявою своє ім’я ти не покритв неславою. І тільки у домашньому бою сміливість раптом втратив ти свою» схарактеризовано Грицька Бобренка	
55. До письменників-«шістдесятників» належать Дмитро Павличко, Василь Симоненко	
56. «Алхіміком мудрих слів» Максима Рильського названо у творі «Сучасники»	
57. Установіть відповідність між твором і цитатою з нього.	
“Сон” (“У всякого своя доля”)	«А братія мовчить собі, Витріщивши очі!»
“Кавказ”	«Од молдованина до фінна На всіх языках все мовчить, Бо благоденствує!”
“До Основ’яненка”	“Наша дума, наша пісня Не вмере, не загине!”
“І мертвим, і живим...”	“Учітесь, читайте, І чужому навчайтесь, Й свого не цурайтесь...”

58. Установіть відповідність між персонажем і його характеристикою.		
Той, що греблі рве	“Молодий, дуже білявий, синьоокий, з буйними і разом плавкими рухами; одяг на ньому міниться барвами, від каламутно-жовтої до ясно-блакитної, і поблискує гострими злотистими іскрами”	
Водяник	“Він древній, сивий дід, довге волосся і довга біла борода всуміш із баговинням звисають аж по пояс. Шати на ньому – барви мулу, на голові корона із скойок”	
Лісовик	“Малий бородатий дідок, меткий рухами, поважний обличчям; у брунатному вбранні барви кори, у волохатій шапці з куниці)”	
Перелесник	“Гарний хлопець у червоній одежі, з червонястим, буйно розвіяним, як вітер, волоссям, з чорними бровами, з блискучими очима”	
59. Установіть відповідність між військовим загоном і його очільником.		
«Загоном Добровольчої армії генерала Антона Денікіна командував»		Половець Андрій
«Купу кінного козацтва головного отамана Симона Петлюри вів»		Половець Оверко
«З-за ліска вискочили вершники з чорним прапором, розгорнулися, пропустивши наперед тачанки, “до зброї! по конях! кулемети! махновці!». Їх вів		Половець Панас
«І тоді за дощем з’явилося марево: розгорнувся здалеку червоний прапор кінного загону інтернаціонального полку», яким командував		Половець Іван
60. Установіть відповідність між письменником і цитатою з його твору.		
Микола Хвильовий	«Арешт Ялового – це розстріл цілої Генерації... За що? За те, що ми були найщирішими комуністами? Нічого не розумію. За Генерацію Ялового відповідаю перш за все я...»	
Олександр Довженко	«Життя моє не дуже добре, трудне і невеселе. Проте до всього привикають люди, привик і я терпіти помаленьку... пишу одну повість про діда, батька, матір і про все, одне слово, сосницьке життя, ще коли я був маленьким...»	
Остап Вишня	«Були на полюванні. Не вбили і не застрелили нічого. Для мене це – типове явище. Коли я приходжу, як завжди, додому “попом”, без нічого, – всі спокійні»	
Микола Куліш	«Вибравши для комедії “Мина Мазайло” тему – міщанство й українізація, я, в першу чергу, звернув увагу на криштально витриману ідеологічну установку п’єси, зважував кожну дію, вивіряв кожне слово»	